

Projekt

UCHWAŁA NR

RADY MIASTA KATOWICE

z dnia 2026 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania Prezydenta Miasta Katowice z realizacji „Programu Profilaktyki i Promocji Zdrowia dla miasta Katowice na lata 2021-2027” w 2025 roku.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r., poz. 1153 ze zm.)

**Rada Miasta Katowice
uchwala:**

§ 1. Przyjąć sprawozdanie Prezydenta Miasta Katowice z realizacji „Programu Profilaktyki i Promocji Zdrowia dla miasta Katowice na lata 2021-2027” w 2025 roku, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały nr

Rady Miasta Katowice

z dnia.....2026 r.

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI „PROGRAMU PROFILAKTYKI I PROMOCJI ZDROWIA DLA
MIASTA KATOWICE NA LATA 2021-2027” W 2025 ROKU**

**PROGRAM PROFILAKTYKI
I PROMOCJI ZDROWIA**
dla miasta Katowice
na lata 2021-2027

Sprawozdanie za 2025 rok

KATOWICE
dla odmiany

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI „PROGRAMU PROFILAKTYKI I PROMOCJI ZDROWIA DLA MIASTA KATOWICE NA LATA 2021-2027” W 2025 ROKU

W 2025 r. w mieście Katowice realizowany był zatwierdzony uchwałą nr XXIX/635/20 Rady Miasta Katowice z dnia 17 grudnia 2020 r. „Program Profilaktyki i Promocji Zdrowia dla Miasta Katowice na lata 2021-2027”. W jego ramach w 2025 roku przeprowadzono następujące działania na rzecz poprawy zdrowia oraz związanej z nim jakości życia mieszkańców Katowic:

I. PROGRAMY PROFILAKTYCZNE REALIZOWANE WE WSPÓŁPRACY Z PODMIOTAMI WYKONUJĄCYMI DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ (WYBRANYMI W OTWARTYM KONKURSIE OFERT):

- 1) Profilaktyczna opieka nad uczniami
- 2) Program profilaktyczny zapobiegania próchnicy u dzieci w Katowicach
- 3) „Bezpieczna szkoła” – program edukacyjny w zakresie udzielania pierwszej pomocy w stanach zagrożenia życia wśród młodzieży szkół podstawowych klas szóstych realizowany w mieście Katowice
- 4) Program profilaktyki dla osób trzeciego i czwartego wieku – etap podstawowy
- 5) Program profilaktyki dla osób trzeciego i czwartego wieku – etap rehabilitacyjny
- 6) Program profilaktyki zdrowotnej w obszarze edukacji przedporodowej „Szkoła Rodzenia”

II. PROJEKTY REALIZOWANE WE WSPÓŁPRACY Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI (W RAMACH „PROGRAMU WSPÓŁPRACY MIASTA KATOWICE Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI NA ROK 2025”) W ZAKRESIE ZADANIA PN.: „OCHRONA I PROMOCJA ZDROWIA”:

- 1) Przeprowadzenie monitoringu narażenia na ołów dzieci miasta Katowice (dzielnica Szopienice) wraz z niezbędnymi działaniami pomocowymi oraz edukacyjnymi
- 2) IV Śląska Konferencja Onkologiczna dla Kobiet z Rakiem Piersi

III. DZIAŁANIE ZESPOŁU KONSULTANTÓW DS. PROFILAKTYKI I PROMOCJI ZDROWIA

IV. AKCJA PROZDROWOTNA „KATOWICKIE DNI PROMOCJI ZDROWIA”

V. INICJATYWA LOKALNA PN. „ABC ZDROWIA”

VI. DZIAŁANIA PROMOCYJNE I EDUKACYJNE Z ZAKRESU PROFILAKTYKI ZDROWOTNEJ

- 1) Warsztaty z zakresu zdrowia psychicznego wśród młodzieży
- 2) Zakup materiałów informacyjno-edukacyjnych oraz promujących
- 3) Okrągły Stół ds. HPV

W celu wyłonienia realizatorów poszczególnych zadań w okresie sprawozdawczym przeprowadzono i rozstrzygnięto otwarty konkurs ofert dla podmiotów wykonujących działalność leczniczą, z którymi zostały zawarte umowy na realizację następujących programów profilaktycznych:

- 1) Profilaktyczna opieka nad uczniami
- 2) Program profilaktyczny zapobiegania próchnicy u dzieci w Katowicach
- 3) „Bezpieczna szkoła” – program edukacyjny w zakresie udzielania pierwszej pomocy w stanach zagrożenia życia wśród młodzieży szkół podstawowych klas szóstych realizowany w mieście Katowice
- 4) Program profilaktyki dla osób trzeciego i czwartego wieku – etap podstawowy
- 5) Program profilaktyki dla osób trzeciego i czwartego wieku – etap rehabilitacyjny
- 6) Program profilaktyki zdrowotnej w obszarze edukacji przedporodowej „Szkoła Rodzenia”

W ramach zadania pn. „Ochrona i promocja zdrowia”, które zostało ujęte w Programie współpracy z organizacjami pozarządowymi na 2025 rok, dwa projekty organizacji pozarządowych otrzymały dofinansowanie w trybie tzw. małych grantów.

Ponadto w okresie sprawozdawczym zrealizowano dwa zadania edukacyjno-profilaktyczne, które zostały zlecone w trybie przepisów ustawy Prawo Zamówień Publicznych.

Wraz z rozpoczęciem roku podjęto również działania promujące wśród mieszkańców Katowic informacje na temat różnego rodzaju akcji profilaktycznych, w tym:

- dwukrotnie poinformowano rodziców uczniów katowickich szkół o możliwościach skorzystania z nieodpłatnych szczepień p/HPV finansowanych z budżetu państwa,
- za pośrednictwem kanałów informacyjnych miasta poinformowano o możliwościach skorzystania z bezpłatnych programów miejskich dla seniorów (badania i rehabilitacja) kobiet w ciąży (szkoła rodzenia), a także o szczepieniach p/grypie dla posiadaczy Katowickiej Karty Mieszkańca (za pośrednictwem aplikacji mobilnej).
- rozpowszechniono wśród mieszkańców informacje o bezpłatnych akcjach profilaktycznych realizowanych na terenie miasta przez inne podmioty, w tym: badania słuchu dla seniorów oraz akcja Biała Sobota (Fundacja Unia Bracka) oraz bezpłatne szczepienia dla seniorów finansowane z budżetu państwa.

I. PROGRAMY PROFILAKTYCZNE REALIZOWANE WE WSPÓŁPRACY Z PODMIOTAMI WYKONUJĄCYMI DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ (WYBRANYMI W OTWARTYM KONKURSIE OFERT):

1) Profilaktyczna opieka nad uczniami

Pandemia COVID-19 i związane z nią wprowadzenie zdalnego nauczania spowodowały znaczące ograniczenie aktywności wśród najmłodszych mieszkańców Katowic. Dlatego też miasto Katowice od 2021 roku finansuje program „Profilaktyczna opieka nad uczniami”. Przeprowadzenie profilaktycznych badań lekarskich pozwala na wczesne wykrycie ewentualnych nieprawidłowości w rozwoju dzieci, takich jak nadwaga i otyłość oraz wady postawy. Dzięki temu możliwe jest zasygnalizowanie rodzicom konieczności podjęcia właściwego leczenia i zmiany nieprawidłowych nawyków u ich dzieci.

Program jest kontynuacją podobnych działań realizowanych od 2007 roku. W 2025 roku obejmował on populację uczniów klas III szkół podstawowych w roku szkolnym 2024/2025. Celem programu było wczesne wykrywanie i zapobieganie chorobom wieku rozwojowego, w tym schorzeń ortopedycznych i chirurgicznych oraz ogólna ocena stanu zdrowia dzieci. Warunkiem uczestnictwa dziecka w programie była pisemna zgoda rodziców. Każde dziecko było badane przez dwóch specjalistów: pediatrę oraz ortopedę, a także pielęgniarkę.

W skład Programu wchodzi:

- I Etap: zorganizowanie wykładów edukacyjnych dla rodziców uczniów objętych programem oraz uzyskanie pisemnej zgody rodziców na przeprowadzenie badań dziecka,
- II Etap: przeprowadzenie kompleksowych badań przesiewowych pediatryczno-chirurgiczno-ortopedycznych w szkolnych gabinetach profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej pojedynczo dla każdego dziecka, zgodnie z procedurami postępowania dla pielęgniarki, pediatry oraz lekarza ortopedy.

Realizatorami programu w 2025 r. były dwa podmioty wybrane w otwartym konkursie ofert:

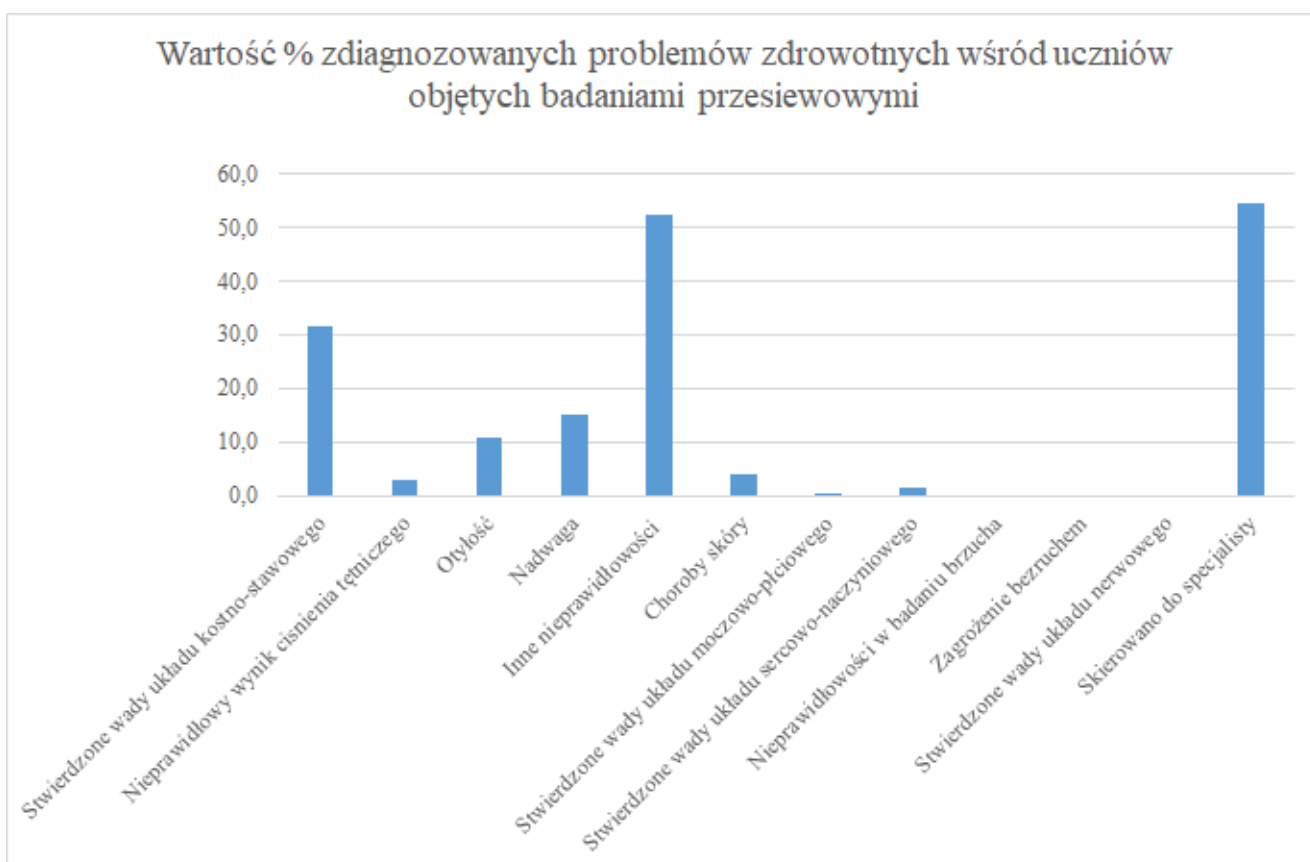
- 1) Centrum Medyczne GRANICZNA Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach przy ul. Granicznej 45, z którym zawarto umowę na kwotę **239 360,00 zł**,
- 2) FIZJO FACTORY Bartosz Schmidt z siedzibą w Chorzowie przy ul. Granicznej 92, z którym zawarto umowę na kwotę **201 430,00 zł**.

Łącznie na realizację programu wydatkowano środki w wysokości **440 790,00 zł**. W okresie sprawozdawczym przeprowadzono badania **1379 uczniów**, tj. ok. **62,5%** populacji.

W grupie przebadanych dzieci wykryto następujące nieprawidłowości:

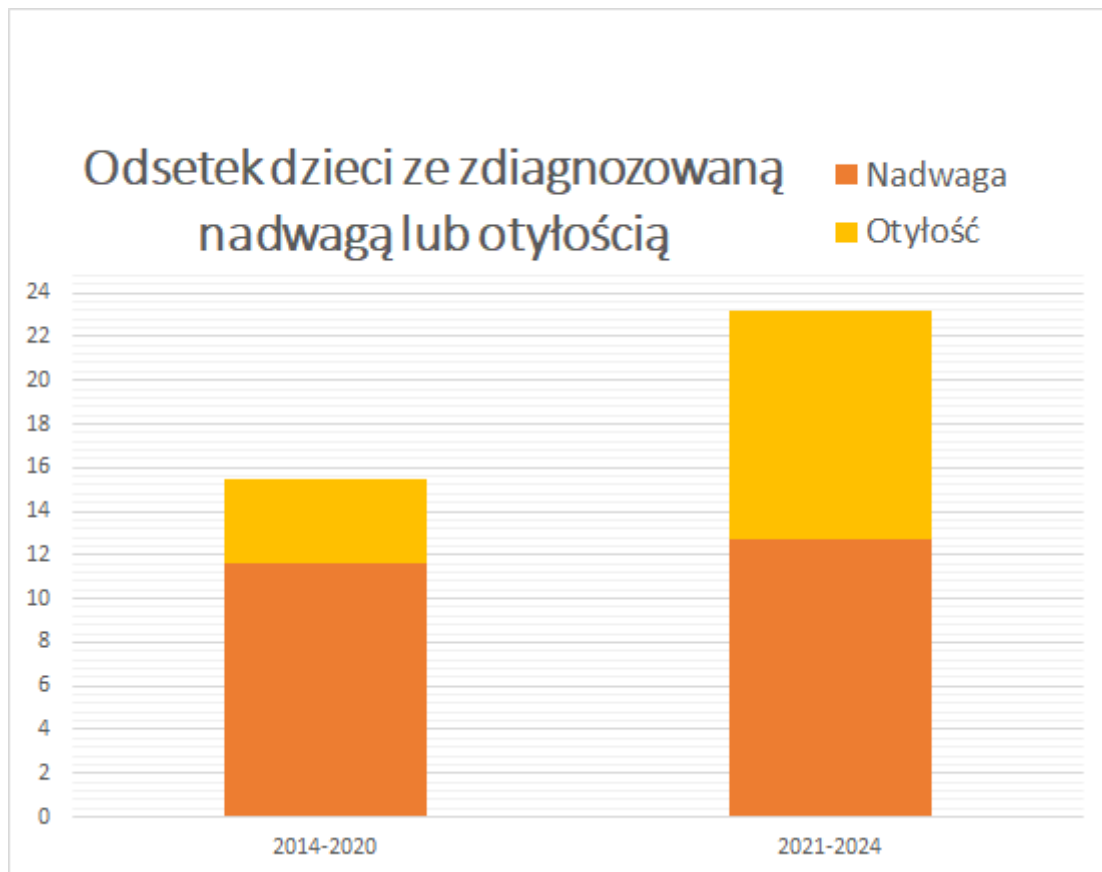
Oceniana sytuacja zdrowotna	Liczba uczniów	Wartość (%)
Nadwaga	209	15,2%
Otyłość	151	10,9%
Zagrożenie bezruchem	0	0,0%
Choroby skóry	56	4,1%
Nieprawidłowy wynik ciśnienia tętniczego	43	3,1%
Stwierdzone wady układu moczowo-płciowego	4	0,3%
Stwierdzone wady układu kostno-stawowego	436	31,6%
Stwierdzone wady układu nerwowego	0	0,0%
Stwierdzone wady układu sercowo-naczyniowego	19	1,4%
Nieprawidłowości w badaniu brzucha	0	0,0%
Skierowano do specjalisty	751	54,5%
Skierowano do szpitala	0	0,0%
Inne nieprawidłowości	721	52,3%

Największy odsetek wśród badanych stanowiły wady układu kostno-stawowego stwierdzone u 721 uczniów, tj. 31,6% badanych, jednakże jest to wynik niższy niż uzyskiwano w badaniach w ubiegłych latach, gdy odsetek ten wynosił ok. 50%. Uczniowie, u których stwierdzono wady postawy, otrzymali skierowania na konsultację specjalistyczną w poradni wad postawy i zalecenia pływania oraz ćwiczeń korekcyjnych pod kontrolą poradni. Każdy rodzic otrzymał ankietę swojego dziecka z pełną informacją o przeprowadzonym badaniu, a w razie stwierdzenia nieprawidłowości – skierowanie do właściwego specjalisty. Łącznie 751 spośród przebadanych uczniów (54,5%) otrzymało skierowania do specjalistów – co stanowi podobny wynik do uzyskiwanych w ubiegłych latach. Wśród innych nieprawidłowości, które stwierdzono u 52,3% uczniów, realizatorzy wskazywali alergie, problemy skórne, problemy hormonalne, problemy z układem pokarmowym czy też niedowagę.

Zwraca uwagę również fakt, że kolejny rok odnotowano wzrost odsetka uczniów z rozpoznaną nadwagą lub otyłością – w 2025 roku stwierdzono ten problem u 26,1% uczniów objętych badaniem. Dla porównania otyłość lub nadwagę rozpoznano:

- u 15,5% dzieci badanych w latach 2014-2020,
- u 23,2% badanych dzieci w latach 2021-2024.

3) Program profilaktyczny zapobiegania próchnicy u dzieci w Katowicach

W 2025 roku po raz trzeci realizowany był program w zakresie profilaktyki próchnicy, który skierowano do dzieci przedszkolnych. Program składa się z 2 etapów:

1) profilaktyka pierwotna:

- wykłady edukacyjne dla rodziców i opiekunów prawnych na temat choroby próchnicowej, jej powikłań i wpływu na stan zdrowia ogólnego oraz metod zapobiegania przeprowadzone przez lekarza dentystę (stomatologa) lub higienistkę dentystyczną,
- zajęcia edukacyjne dla dzieci 4- i 6-letnich (w formie dostosowanej do ich wieku) na temat choroby próchnicowej, jej powikłań i wpływu na stan zdrowia ogólnego oraz metod zapobiegania przeprowadzone przez lekarza dentystę (stomatologa) lub higienistkę dentystyczną,

2) profilaktyka wtórna:

- u dzieci 4-letnich badanie przeglądowe jamy ustnej, w tym oznaczenie wskaźnika intensywności próchnicy puw(z) oraz jego składowych, ocena poziomu higieny jamy ustnej, ocena stanu przyzębia, ocena zgryzu, a także indywidualny instruktaż w zakresie higieny jamy ustnej i zasad prawidłowego odżywiania przystosowany do wieku dziecka i jego możliwości,
- u dzieci 6-letnich badanie przeglądowe jamy ustnej, w tym oznaczenie wskaźnika intensywności próchnicy puw(z) i PUW(Z) oraz jego składowych, ocena poziomu higieny jamy ustnej, ocena stanu przyzębia, ocena zgryzu, a także indywidualny instruktaż w zakresie higieny jamy ustnej i zasad prawidłowego odżywiania przystosowany do wieku dziecka i jego możliwości; dodatkowo również lakowanie bruzd powierzchni żujących zębów pierwszych trzonowych, jeśli nie zachodzą kryteria wykluczające (bruzdy już lakowane, próchnica w bruzdach).

Badania i lakowanie odbywają się w obecności rodzica lub opiekuna prawnego dziecka, którzy otrzymują kartę badania, zawierającą informację o stanie uzębienia dziecka z zaleceniem dalszego postępowania profilaktyczno-leczniczego.

W 2025 roku realizatorami badań były dwa podmioty wybrane w otwartym konkursie ofert:

- Samodzielny Publiczny Zakład Lecznictwa Ambulatoryjnego „Moja Przychodnia” w Katowicach przy ul. PCK 1 – umowa na kwotę **36 300,00 zł**,

- OLK-MED Sp. z o.o. w Katowicach przy ul. Dąbrowskiego 22 – umowa na kwotę **29 991,00 zł**.

Z realizatorami zawarto umowy na łączną kwotę **66 291,00 zł**, na podstawie których program zrealizowano w 17 przedszkolach. W spotkaniach informacyjno-edukacyjnych udział wzięło 195 rodziców i opiekunów prawnych. Zorganizowano również 42 spotkania dla dzieci, w których edukacją objęto 717 dzieci. Dodatkowo 142 dzieci objęto badaniami profilaktycznymi. Edukacją objęto ok. 90% dzieci uczęszczających do przedszkoli, w których realizowano program, a także ok. 25% rodziców. Z badań skorzystało ok. 18% dzieci.

4) „Bezpieczna szkoła” – program edukacyjny w zakresie udzielania pierwszej pomocy w stanach zagrożenia życia wśród młodzieży szkół podstawowych klas szóstych realizowany w mieście Katowice

W 2025 roku po raz drugi podjęto realizację programu, który ma na celu przygotowanie uczniów katowickich szkół podstawowych do udzielania pierwszej pomocy w stanach zagrożenia życia. W skład działań podejmowanych w ramach programu wchodzi dwa etapy:

1) zorganizowanie kampanii edukacyjnej wśród rodziców i nauczycieli placówek dydaktycznych na terenie miasta Katowice, w ramach której przeprowadzone zostaną spotkania z przedstawicielem realizatora (ratownikiem medycznym lub pielęgniarką o specjalizacji ratunkowej), podczas którego zebrani rodzice, opiekunowie prawni i nauczyciele zostaną zapoznani z zasadami pierwszej pomocy oraz zasadami udziału w programie;

2) zorganizowanie szkolenia dla uczniów klas VI szkół podstawowych (w roku szkolnym 2024/2025; klas VII w roku szkolnym 2025/2026) na terenie miasta Katowice trwającego 8 godzin lekcyjnych zakończonego egzaminem, obejmującego następujący zakres:

- a) pierwsza pomoc – poszkodowany nieprzytomny, aspekty prawne i bezpieczeństwo (wykład),
- b) pierwsza pomoc – postępowanie z osobą nieprzytomną z zachowanym oddechem, zabezpieczenie miejsca zdarzenia, środki ochrony osobistej, łańcuch przeżycia, wezwanie pomocy (ćwiczenia),
- c) resuscytacja Krążeniowo-Oddechowa z wykorzystaniem Automatycznego Defibrylatora Zewnętrznego – AED w różnych grupach wiekowych (wykład),
- d) resuscytacja Krążeniowo-Oddechowa z wykorzystaniem AED w różnych grupach wiekowych i sytuacjach szczególnych: kobieta ciężarna, tonący, osoba ze wszczepionym rozrusznikiem serca,
- e) pierwsza pomoc – działanie w sytuacjach szczególnych tj. uraz, zawał mięśnia sercowego, udar mózgu, porażenie prądem, oparzenie, napad drgawek, cukrzyca (wykład),
- f) pierwsza pomoc – działanie w sytuacjach szczególnych tj. uraz, zawał mięśnia sercowego, udar mózgu, porażenie prądem, oparzenie, napad drgawek, cukrzyca (ćwiczenia),
- g) sesja egzaminacyjna – test praktyczny (scenariusz w oparciu o arkusz oceny) i test teoretyczny (zestaw 30 pytań jednokrotnego wyboru obejmujący zagadnienia poruszone podczas szkolenia).

W 2025 roku program realizowały trzy podmioty wybrane w otwartym konkursie ofert:

- Fundacja Pomoc Maltańska – Maltańska Służba Medyczna z siedzibą w Katowicach przy ul. Wita Stwosza 11, z którą zawarto umowę na kwotę **141 655,00 zł**,

- Hygge Medconcept sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach przy ul. Paderewskiego 63, z którą zawarto umowę na kwotę **148 350,00 zł**,

- Safety Service Rafał Zaisz sp. k. z siedzibą w Rudzie Śląskiej przy ul. Piłsudskiego 208J, z którą zawarto umowę na kwotę **44 000,00 zł**.

Łącznie na realizację programu przeznaczono środki w wysokości **334 005,00 zł**. Przeprowadzono łącznie 94 szkolenia w wszystkich szkołach podstawowych na terenie miasta Katowice, w których udział

wzięło **1433 uczniów** – wszyscy uczniowie ukończyli egzamin praktyczny na zakończenie kursu z wynikiem pozytywnym.

5) Program profilaktyki dla osób trzeciego i czwartego wieku – etap podstawowy

Program profilaktyki dla osób trzeciego i czwartego wieku skierowany jest corocznie do mieszkańców Katowic, którzy w danym roku kalendarzowym kończą 60-64 lata oraz 75-79 lat oraz powyżej 85 lat. Mogą oni skorzystać z szeregu bezpłatnych badań, w tym m.in. pomiaru poziomu glukozy we krwi, poziomu hemoglobiny glikowanej HbA1 czy poziomu TSH, badania sprawności pamięci, sprawności fizycznej czy też wzroku i słuchu.

Wyniki badań były interpretowane przez lekarzy, którzy wystawiali ewentualne skierowania do dalszej diagnostyki w ramach powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego do poradni specjalistycznych (geriatrycznych, endokrynologicznych, neurologicznych, chirurgicznych, onkologicznych, schorzeń sutka, okulistycznych, foniatrycznych, diabetologicznych) lub leczenia w szpitalnych oddziałach specjalistycznych.

Mieszkańcy, u których stwierdzono niesprawność ruchową, otrzymali możliwość wzięcia udziału w zajęciach rehabilitacyjnych finansowanych przez miasto Katowice w ramach II etapu Programu. W 2025 roku realizatorami badań były następujące podmioty wybrane w otwartym konkursie ofert:

·NT Medical Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach przy ul. Boya-Żeleńskiego 77 – zawarto umowę na kwotę **2 600,00 zł**,

·Przychodnia NZOZ „Na Witosa” Sp. z o.o. w Katowicach przy ul. Witosa 21 - zawarto umowę na kwotę **36 300,00 zł**,

·CenterMed Sp. z o.o. z siedzibą w Tarnowie przy ul. Bandrowskiego 16A – zawarto umowę na kwotę **21 000,00 zł**,

·Centrum Medyczne GRANICZNA Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach przy ul. Granicznej 45 – zawarto umowę na kwotę **11 700,00 zł**,

·EMC Silesia Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach przy ul. Morawa 31 – zawarto umowę na kwotę **2 600,00 zł**.

Łącznie na realizację etapu podstawowego Programu w 2025 roku przeznaczono środki finansowe w wysokości **74 200,00 zł**. W ramach zawartych umów badaniami profilaktycznymi w ramach etapu podstawowego objęto **288 osób**.

Tabela poniżej przedstawia wyniki przeprowadzonych badań:

Liczba interwencji w populacji badanych kobiet i mężczyzn z grupy osób:						
Skierowania	60-64 l.		75-79 l.		pow. 85 l.	
Liczba kobiet objętych badaniem	90		105		22	
Liczba mężczyzn objętych badaniem	29		35		7	
Liczba osób bez względu na płeć	119		140		29	
Liczba osób skierowanych do poradni geriatrycznych	1	1%	21	15%	12	41%
Liczba osób skierowanych do innych poradni specjalistycznych	49	41%	48	34%	12	41%
Liczba osób skierowanych do leczenia szpitalnego	0	0%	0	0%	0	0%
Liczba skierowań wydanych do etapu rehabilitacyjnego	58	49%	29	21%	9	31%

Raporty realizatorów corocznie wskazują, że wśród kobiet zainteresowanie udziałem w badaniach profilaktycznych jest większe. W 2025 roku z programu skorzystało 217 kobiet i 71 mężczyzn.

6) Program profilaktyki dla osób trzeciego i czwartego wieku – etap rehabilitacyjny

Z etapu rehabilitacyjnego Programu mogli skorzystać mieszkańcy Katowic, którzy wzięli udział w etapie podstawowym, w którym stwierdzono u nich niesprawność ruchową. Przeprowadzono dla nich 16-godzinne cykle zajęć rehabilitacyjnych w grupach nie większych niż 10 osób. Łącznie objęto nimi 30 osób.

Realizatorami etapu rehabilitacyjnego były następujące podmioty wybrane w otwartym konkursie ofert:

- NT Medical Sp. z o. o. z siedzibą w Katowicach przy ul. Boya-Żeleńskiego 77 - zawarto umowę na kwotę **4 000,00 zł**,

- EMC Silesia Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach przy ul. Morawa 31 - zawarto umowę na kwotę **5 280,00 zł**.

- Fundacja Unia Bracka z siedzibą w Rudzie Śląskiej przy ul. Kokota 172 – zawarto umowę na kwotę **2 360,00 zł**.

Łącznie przeznaczono na ten cel kwotę **11 640,00 zł**.

7) Program profilaktyki zdrowotnej w obszarze edukacji przedporodowej „Szkoła Rodzenia”

Nieodłącznym elementem efektywnej opieki nad kobietą ciężarną jest edukacja przedporodowa, która powinna opierać się na promocii zachowań zmniejszających ryzyko powikłań w ciąży oraz wad rozwojowych u płodu i noworodka, a w szczególności propagować prawidłowe odżywianie i suplementację oraz ograniczenie narażenia na używki. Interdyscyplinarne podejście do edukacji kobiet i ich partnerów/partnerek w okresie okołoporodowym powinno stanowić standard podejmowanych działań. Przygotowanie do porodu podczas zajęć w szkole rodzenia daje rzetelną wiedzę i umiejętności, które mogą pozytywnie wpływać na kompetencje przyszłych rodziców.

Z tego powodu w 2025 roku kontynuowano w Katowicach rozpoczętą w 2023 roku realizację programu skierowanego do kobiet przygotowujących się do porodu. Uprawnione do udziału w programie były mieszkanki Katowic od ok. 22 tygodnia ciąży potwierdzonej posiadaniem karty ciąży lub zaświadczenia od lekarza / położnej prowadzących ciążę. Razem z kobietą ciężarną w zajęciach mogła uczestniczyć osoba towarzysząca. Jednocześnie udział w szkole rodzenia był możliwy pod warunkiem otrzymania zaświadczenia od lekarza prowadzącego o braku przeciwwskazań do aktywnego uczestnictwa w zajęciach.

Każda kobieta mogła wziąć udział w 10 bezpłatnych dwugodzinnych spotkaniach, w których odbywała się część teoretyczna i praktyczna. Zajęcia prowadziła wykwalifikowana kadra, w skład której wchodziły położna, lekarz ginekolog-położnik, psycholog oraz fizjoterapeuta.

W 2025 roku w programie udział wzięło 46 kobiet oraz 40 osób towarzyszących. Program realizowały dwa podmioty wykonujące działalność leczniczą, wybrane w otwartym konkursie ofert:

- CenterMed Sp. z o.o. z siedzibą w Tarnowie przy ul. Bandrowskiego 16A – umowa na kwotę **7 000,00 zł**.

- Centrum Medyczne Tommed Sp. z o.o. Ośrodek Diagnostyki Sp. k. z siedzibą w Katowicach przy ul. Fredry 22 – umowa na kwotę **20 276,00 zł**.

Łącznie wydatkowano na ten cel kwotę **27 276,00 zł**.

II. PROJEKTY REALIZOWANE WE WSPÓŁPRACY Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI (W RAMACH „PROGRAMU WSPÓŁPRACY MIASTA KATOWICE Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI NA ROK 2025”) W ZAKRESIE ZADANIA PN.: „OCHRONA I PROMOCJA ZDROWIA”

1) Przeprowadzenie monitoringu narażenia dzieci na ołów w dzielnicy Szopienice wraz z działaniami pomocowymi i edukacyjnymi

Zadanie było realizowane przez Fundację na Rzecz Dzieci „Miasteczko Śląskie”. Jego celem było przeprowadzenie kontrolnego skiringu **82 dzieci** w zakresie narażenia środowiskowego na ołów w dzielnicy Szopienice i terenów przyległych poprzez oznaczenie poziomu ołowiu we krwi dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych z terenu podwyższonego ryzyka na metale ciężkie. W ramach programu dzieci objęte były badaniem krwi na zawartość ołowiu oraz miały wykonywaną morfologię krwi - jako wskaźnik ogólnozdrowotny. Program stanowił kontynuację badań prowadzonych od 2006 r. w dzielnicy Katowice – Szopienice. Warunkiem objęcia dzieci badaniami była pisemna zgoda rodziców. Wyniki badań przekazywane były dyrekcji placówek oświatowych oraz rodzicom dzieci. W ramach programu organizowano pogadanki na temat zasad higieny ukierunkowanej na minimalizowanie wpływu niekorzystnych warunków środowiskowych na zdrowie dzieci. Wszyscy rodzice badanych dzieci otrzymali materiały edukacyjne, zaś dzieci, u których stwierdzono podwyższone stężenie ołowiu we krwi lub obniżoną wartość hemoglobiny, otrzymały odpowiednie suplementy witaminowo-mineralne. Po zrealizowaniu zadania sporządzono szczegółowe raporty dotyczące uzyskanych wyników badań. Z raportu wynika, że średnie stężenie ołowiu wyniosło 2,96 µg Pb/dl (mikrogramów na decylitr) dla szkoły podstawowej nr 45 oraz 1,98 µg Pb/dl dla szkoły podstawowej nr 44. U ok. 35% dzieci w szkole podstawowej nr 45 – a więc placówce położonej najbliżej funkcjonującego obecnie zakładu przetwarzającego ołów, stwierdzono przekroczenie górnej dopuszczalnej wartości stężenia ołowiu (3,5 µg Pb/dl). Wyniki badań przeprowadzanych na przestrzeni wielu lat potwierdzają stopniową poprawę. Przykładowo średnie stężenie ołowiu u dzieci w szkole podstawowej nr 45 w 2016 roku wynosiło 3,94 µg Pb/dl, a w 2025 roku – 2,96 µg Pb/dl.

Ze środków budżetu miasta Katowice w 2025 roku przekazano Fundacji na Rzecz Dzieci „Miasteczko Śląskie” dotację w wysokości **9 500,00 zł**.

2) IV Śląska Konferencja Onkologiczna dla Kobiet z Rakiem Piersi

Zadanie zostało zrealizowane przez Fundację Oko w Oko z Rakiem. W ramach projektu zorganizowano konferencję w Katowicach w dniu 12 października 2025 r., której tematyka dotyczyła nowoczesnych metod leczenia raka piersi i raka jajników, a także profilaktyki nowotworowej. W wykładach i debatach udział wzięli lekarze specjaliści. W wydarzeniu wzięło udział **200 osób** w formie stacjonarnej. Konferencja odbyła się w Muzeum Śląskim w Katowicach.

Fundacja zgodnie z zawartą umową otrzymała na ten cel wsparcie finansowe w formie dotacji w wysokości **4 500,00 zł**.

III. DZIAŁANIE ZESPOŁU KONSULTANTÓW DS. PROFILAKTYKI I PROMOCJI ZDROWIA

Realizacja „Programu Profilaktyki i Promocji Zdrowia dla miasta Katowice na lata 2021-2027” jest na bieżąco konsultowana z jego autorami, tj. specjalistami z poszczególnych dziedzin medycyny. W skład Zespołu w 2025 roku wchodzi:

- prof. dr hab. n. med. Janusz Bohosiewicz – były konsultant krajowy w dziedzinie chirurgii dziecięcej,
- dr n. med. Jarosław Derejczyk – były konsultant wojewódzki w dziedzinie geriatrii dla województwa śląskiego,
- prof. dr hab. n. med. Halina Woś – specjalista z zakresu pediatrii, były Kierownik Kliniki Pediatrii Górnośląskiego Centrum Zdrowia Dziecka,
- dr hab. n. med. Bogdan Michalski – specjalista ginekolog onkolog,

- prof. dr hab. n. med. Krystyn Sosada – specjalista w zakresie chirurgii ogólnej, medycyny ratunkowej i zdrowia publicznego,
- prof. dr hab. n. med. Krystian Wita – konsultant wojewódzki w dziedzinie kardiologii,
- prof. dr hab. n. med. Aleksander Sieroń – były konsultant krajowy w dziedzinie angiologii,
- prof. dr hab. n. med. Violetta Skrzypulec-Plinta – specjalista z zakresu ginekologii, endokrynologii i seksuologii,
- lek. dent. Karolina Kolarczyk – wykładowca w Katedrze Stomatologii Wieku Rozwojowego Śląskiego Uniwersytetu Medycznego,
- dr n. med. Ireneusz Jelonek – konsultant wojewódzki w dziedzinie psychiatrii dziecięcej,
- dr hab. n. med. Paweł Matusik - konsultant wojewódzki w dziedzinie pediatrii,
- prof. dr hab. n. med. Andrzej Witek – konsultant wojewódzki w dziedzinie ginekologii onkologicznej.

W 2025 roku zawarto umowy na udział konsultantów w pracach Zespołu na łączną kwotę **19 600,00 zł.**

IV. AKCJA PROZDROWOTNA „KATOWICKIE DNI PROMOCJI ZDROWIA”

W dniach od 29 września - 12 grudnia 2025 r. na terenie trzech przychodni Samodzielnego Publicznego Zakładu Lecznictwa Ambulatoryjnego „Moja Przychodnia” w Katowicach zorganizowano akcję prozdrowotną pn.: „Katowickie Dni Promocji Zdrowia”, w ramach której wszyscy mieszkańcy posiadający Katowicką Kartę Mieszkańca mogli skorzystać z nieodpłatnych szczepień p/grypie.

Akcja prozdrowotna odbywała się w Przychodni nr 1 – Katowice, ul. Mickiewicza 9, Przychodni nr 3 – Katowice, ul. PCK 1, Przychodni nr 13 – Katowice, ul. Ordona 3. Z bezpłatnych świadczeń skorzystało łącznie **340 osób.**

Wydatkowano na ten cel dotację w wysokości **34 000,00 zł.**

V. INICJATYWA LOKALNA PN. „ABC ZDROWIA”

Dzięki inicjatywie lokalnej mieszkańców jesienią 2025 roku zorganizowane zostały zajęcia o tematyce profilaktycznej pn. „ABC ZDROWIA”. Spotkania odbywały się na terenie pomieszczeń Spółdzielni Mieszkaniowej Silesia w Katowicach – Piotrowicach i dotyczyły m.in. takich tematów jak zdrowe odżywianie, zdrowy oddech, udzielanie pierwszej pomocy, automasaż, warsztaty zielarskie oraz warsztaty z hortiterapii. Ponadto odbyły się warsztaty kulinarne i degustacja zdrowych przekąsek. W spotkaniach wzięło udział **60 osób.**

Przekazano na ten cel środki finansowe w wysokości **8 000,00 zł.**

VI. DZIAŁANIA PROMOCYJNE I EDUKACYJNE Z ZAKRESU PROFILAKTYKI ZDROWOTNEJ

1) Warsztaty z zakresu zdrowia psychicznego wśród młodzieży

Śląskie Centrum Profilaktyki i Psychoterapii z siedzibą w Katowicach przy ul. Mikołowskiej 21 realizował program pn. „I jak tu nie zwariować. O depresji i innych zaburzeniach okresu dorastania” w szkołach podstawowych oraz ponadpodstawowych w Katowicach.

Dzięki warsztatom młodzież przyswoiła wiedzę na temat emocji, objawów depresji oraz możliwości jej leczenia oraz okazywania wsparcia sobie i innym, a także o innych zaburzeniach zdrowia psychicznego. Program warsztatów miał charakter pozytywny i był nastawiony na profilaktykę zdrowia psychicznego, w szczególności pokazując, jak nie dać się pokonać spadkom nastroju i przygnębieniu. Ankiety ewaluacyjne przeprowadzone anonimowo po zajęciach pokazują, że młodzież potrzebuje tego typu zajęć.

Kwota, jaką przeznaczono na zadanie w 2025 roku wyniosła **10 000,00 zł.** Przeprowadzono w 7 szkołach 25 dwugodzinnych warsztatów, w których udział wzięło łącznie **557 uczniów.**

2) Zakup materiałów informacyjno-edukacyjnych oraz promujących

W celu promocji zdrowia wśród dzieci i młodzieży miasta Katowice – wzorem lat ubiegłych – nawiązano współpracę z Państwową Powiatową Stacją Sanitarно-Epidemiologiczną w Katowicach, dzięki czemu opracowano i wydrukowano kalendarze na 2026 r. w formacie A1, trójdzielne. Kalendarze zostały przekazane

do placówek oświatowych (szkół, przedszkoli, szkół średnich) na terenie Katowic, a także rozdysponowano je wśród mieszkańców Katowic za pośrednictwem podmiotów wykonujących działalność leczniczą realizujących Program, szpitali, Żłobka Miejskiego, miejskich jednostek organizacyjnych (w tym m.in. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej), Urzędu Miasta Katowice oraz za pośrednictwem katowickich organizacji pozarządowych. Ponadto zamówiono plakaty i ulotki informacyjne dot. bezpłatnych szczepień p/grypie, p/pneumokokom, p/RSV oraz p/półpałcowi dla seniorów.

Łącznie wydatkowano na ten cel kwotę **13 797,97 zł**.

3) Okrągły Stół ds. HPV

Z inicjatywy Fundacji OFF School oraz Instytutu Praw Pacjenta i Edukacji Zdrowotnej we wtorek 23 września 2025 r. w Katowicach odbyła się debata pn. Okrągły Stół dot. HPV. Wydarzenie zrealizowano w ramach projektu „HPV Free” pod patronatem Ministra Zdrowia, Ministra Edukacji oraz Rzecznika Praw Dziecka.

Celem spotkania było umożliwienie wzajemnego wysłuchania i wymiany pomysłów dot. promocji szczepień p/HPV. W imieniu Prezydenta Miasta Katowice debatę rozpoczął Pan Wiceprezydent Maciej Stachura. W spotkaniu udział wzięli ponadto naczelnicy Wydziałów Polityki Społecznej i Edukacji, Radna Rady Miasta Katowice Maria Ryś, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Katowicach Agnieszka Opałko, a także eksperci medyczni – prof. dr hab. n. med. Krzysztof Nowosielski oraz dr n. med. Łukasz Blukacz. Nie zabrakło w debacie głosów przedstawicieli szkół – dyrektorów i nauczycieli, jak również rodziców uczniów oraz młodzieży, którą reprezentowali przedstawiciele Młodzieżowej Rady Miasta oraz Pełnomocnik Prezydenta ds. młodzieży Kacper Kwiecień. W spotkaniu udział wzięła również Fundacja Zdażyć Przed Rakiem.

W Katowicach w latach 2014-2024 realizowano program szczepień p/HPV, który w całości finansowany był z budżetu miasta Katowice. W ramach tego programu zaszczepiono łącznie ponad 6 tys. osób, a nie licząc okresu pandemii COVID-19 szczepieniami obejmowano corocznie ponad 60% dziewcząt i chłopców w wieku ok. 14 lat.

Od 2024 roku szczepienia p/HPV są finansowane z budżetu państwa w ramach Narodowej Strategii Onkologicznej. Niestety zgłaszalność do udziału w szczepieniach pozostaje na niższym poziomie niż w latach wcześniejszych – ok. 30% w Katowicach i ok. 20% w województwie śląskim, dlatego podczas debaty poszukiwano pomysłów, jak docierać do rodziców i młodzieży z edukacją na temat zagrożeń związanych z wirusem HPV.

Organizacja wydarzenia została sfinansowana ze środków przeznaczonych na bieżącą działalność Urzędu Miasta Katowice.

PODSUMOWANIE

Podsumowując, w 2025 r. na realizację wszystkich zadań wynikających z „Programu Profilaktyki i Promocji Zdrowia dla miasta Katowice na lata 2021-2027” przeznaczono w budżecie miasta Katowice środki finansowe w wysokości: **1 053 599,97 zł** (w ramach zadań własnych powiatu). W planie budżetowym zaplanowano środki w wysokości: 1 301 664,00 zł, co oznacza, że wykonanie kształtowało się na poziomie 81%. Niższe wykonanie od planowanego wynika przede wszystkim z niskiej zgłaszalności do udziału w szczepieniach p/grypie dla posiadaczy Karty Mieszkańca (86 000 zł niewykorzystanych środków), programie profilaktyki próchnicy (ok. 65 000 zł) czy programów senioralnych (ok. 70 000 zł).

Odnotowana w ostatnich latach sytuacja epidemiczna oraz związane z nią ograniczenia w dostępie do świadczeń opieki zdrowotnej, a także chaos informacyjny, z jakim zderza się społeczeństwo (w tym dużo fałszywych, niepotwierdzonych badaniami naukowymi informacji dot. zdrowia) powodują zmniejszenie zgłaszalności na różnorodne badania profilaktyczne (nie tylko finansowane przez miasto, ale również przez NFZ). Ponadto należy zauważyć, że postępująca zmiana stylu życia polegająca na cyfryzacji form spędzania czasu wolnego, która powoduje ograniczenie aktywności fizycznej mieszkańców, w szczególności dzieci i młodzieży, a także łatwy dostęp do taniej żywności wysokoprzetworzonej sprawiają, że w kolejnych latach konieczne będzie dalsze podejmowanie działań na rzecz profilaktyki i promocji zdrowia, które bezpośrednio wpływają na jakość naszego życia. Szczególną uwagę zwraca wzrastający corocznie odsetek dzieci, u których obserwuje się nadwagę i otyłość.

Łącznie z różnych możliwości oferowanych w ramach poszczególnych projektów bezpośrednio skorzystało ok. 5 400 mieszkańców Katowic. Do tej liczby można doliczyć również ponad ok. 1,5 tys. rodziców i opiekunów prawnych, którzy zostali objęci edukacją w programach badań dla dzieci oraz zajęć z pierwszej pomocy.

Tabela zamieszczona na następnej stronie zawiera zbiorcze zestawienie wydatkowanych środków finansowych na realizację poszczególnych programów i działań w 2025 r. w ramach „Programu Profilaktyki i Promocji Zdrowia dla miasta Katowice na lata 2021-2027”.

REALIZACJA „PROGRAMU PROFILAKTYKI I PROMOCJI ZDROWIA DLA MIASTA KATOWICE NA LATA 2021-2027” W 2025 ROKU		
L.p.	Nazwa działania	Wykonanie
I	PROGRAMY PROFILAKTYCZNE REALIZOWANE WE WSPÓŁPRACY Z PODMIOTAMI WYKONUJĄCYMI DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ	954 202,00
1.	Profilaktyczna opieka nad uczniami	440 790,00 zł
2.	Program profilaktyczny zapobiegania próchnicy u dzieci w Katowicach	66 291,00 zł
3.	„Bezpieczna szkoła” – program edukacyjny w zakresie udzielania pierwszej pomocy w stanach zagrożenia życia wśród młodzieży szkół podstawowych klas szóstych	334 005,00 zł
4.	Program profilaktyki dla osób trzeciego i czwartego wieku – etap podstawowy	74 200,00 zł
5.	Program profilaktyki dla osób trzeciego i czwartego wieku – etap rehabilitacyjny	11 640,00 zł
6.	Program profilaktyki zdrowotnej w obszarze edukacji przedporodowej „Szkoła Rodzenia”	27 276,00 zł
II	PROJEKTY REALIZOWANE WE WSPÓŁPRACY Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI (W RAMACH „PROGRAMU WSPÓŁPRACY MIASTA KATOWICE Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI NA ROK 2025”) W RAMACH ZADANIA: „OCHRONA I PROMOCJA ZDROWIA”	14 000,00 zł
1.	Przeprowadzenie monitoringu narażenia dzieci na ołów w dzielnicy Szopienice wraz z działaniami pomocowymi i edukacyjnymi	9 500,00 zł
2.	IV Śląska konferencja onkologiczna dla kobiet z rakiem piersi	4 500,00 zł
III	DZIAŁANIE ZESPOŁU KONSULTANTÓW DS. PROFILAKTYKI I PROMOCJI ZDROWIA	19 600,00 zł
IV	AKCJA PROZDROWOTNA „KATOWICKIE DNI PROMOCJI ZDROWIA”	34 000,00 zł
V	INICJATYWA LOKALNA PN. „ABC ZDROWIA”	8 000,00 zł
VI	DZIAŁANIA PROMOCYJNE I EDUKACYJNE Z ZAKRESU PROFILAKTYKI ZDROWOTNEJ	23 797,97 zł
1.	Warsztaty z zakresu zdrowia psychicznego wśród młodzieży	10 000,00 zł
2.	Zakup materiałów informacyjno-edukacyjnych oraz promujących	13 797,97 zł
RAZEM:		1 053 599,97 zł

Uzasadnienie

Rada Miasta Katowice uchwałą nr XXIX/635/20 Rady Miasta Katowice z dnia 17 grudnia 2020 r. przyjęła do realizacji „Program Profilaktyki i Promocji Zdrowia dla miasta Katowice na lata 2021-2027”.

W ramach realizacji ww. Programu w mieście Katowice podejmowane były liczne działania na rzecz poprawy zdrowia i związanej z nim jakości życia oraz podnoszenia świadomości zdrowotnej mieszkańców Katowic – szczegółowy opis działań podejmowanych w 2025 roku wraz z danymi dotyczącymi liczby osób objętych poszczególnymi działaniami oraz wysokością środków finansowych poniesionych na ich realizację zawarty jest w niniejszym projekcie uchwały Rady Miasta Katowice w sprawie przyjęcia sprawozdania Prezydenta Miasta Katowice z realizacji „Programu Profilaktyki i Promocji Zdrowia dla miasta Katowice na lata 2021-2027” w 2025 roku.